

Д.А. ҚОНАЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЗАҢ АКАДЕМИЯСЫ

Т.Т. БАЛАШОВ, С.П. ВАРЕНИКОВА

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚЫЛМЫСТЫҚ ПРОЦЕСІНДЕГІ СОТ
САРАПТАМАСЫ**

Оқу құралы

АЛМАТЫ – 2020

ӘОЖ 343
КБЖ 67.408
Б22

Д.А.Қонаев атындағы Еуразиялық заң академиясының Ғылыми кеңесінің шешімімен ұсынылды

Авторлар:

Балашов Талғат Төлеуұлы – Д.А.Қонаев атындағы Еуразиялық заң академиясының қылмыстық-құқықтық пәндер және құқыққорғау қызметі кафедрасының қауымдастық профессоры, заң ғылымдарының докторы

Вареникова Светлана Павловна – Д.А.Қонаев атындағы Еуразиялық заң академиясының қылмыстық-құқықтық пәндер және құқыққорғау қызметі кафедрасының қауымдастық профессоры, заң ғылымдарының кандидаты

Сын-пікір берушілер:

Аубакирова А.А. – Қазақстан Республикасы ІІМ М.Есболатов атындағы Алматы академиясы Қылмыстық процесс кафедрасының бастығы, заң ғылымдарының докторы, профессор, полиция полковнигі

Абілезов Е.Т. – Қазақстан Республикасы ІІМ М.Есболатов атындағы Алматы академиясы ЖІТЖАТ кафедрасының бастығы, заң ғылымдарының кандидаты, полиция полковнигі

Б22 Қазақстан Республикасының қылмыстық процесіндегі сот сараптамасы: Оқу құралы – Алматы: Д.А.Қонаев атындағы ЕЗА, 2020. – 142 бет.

ISBN 978-601-332-197-4

Ғылыми-практикалық құрал «Сот сараптамасы» арнайы курсының оқу жұмыс бағдарламасына сәйкес әзірленді.

Аталған құралда қылмыстық процесстегі сот сараптамасы институтының теориялық және процессуалдық негіздері қарастырылған, сонымен қатар Қазақстан Республикасының заманауи сот сараптамалық қызметінің заңнамалық реттелуі қарастырылған.

Ғылыми-практикалық құрал жоғары оқу орындары заң факультеттерінде білім алушы студенттерге-бакалавриаттарға, магистранттарға, оқытушылар мен құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне - судьяларға, прокурорларға, тергеушілерге, адвокаттарға, мамандарға және сарапшыларға, сонымен қатар сот сараптамасына қызығушылық танытқан оқырмандарға арналған.

ӘОЖ 343
КБЖ 67.408

ISBN 978-601-332-197-4

© Т.Т.Балашов, С.П.Вареникова, 2020

М А З М Ұ Н Ы

Алғы сөз	5
1 ТАРАУ. Қазақстан Республикасының сот ісін жүргізуде (сот өндірісінде) арнайы білім институтының пайда болуы мен дамуы	8
1.1 Қазақстанның сот өндірісінде арнайы білім институтының дамуының негізгі кезеңдері	8
1.2 Қазақ билер сотында арнайы білімдерді қолданудың ерекшеліктері	9
1.3 Ресей империясының қылмыстық сот өндірісінде арнайы білімдердің қолданылуы	13
1.4 Кеңестік дәуірдегі Қазақстанның қылмыстық сот өндірісінде арнайы білім институтының регламенттелуі	16
1.5 Қазақстан Республикасының қылмыстық сот ісін жүргізуде арнайы білім институтының регламенттелуі	18
2 ТАРАУ. Арнайы білімнің мазмұны және оларды қылмыстық процесте қолданудың нысандары	24
2.1 Қылмыстық процестегі арнайы білімдердің мазмұны мен ұғымдары	24
2.2 Қылмыстық сот ісін жүргізуде арнайы білімді қолданудың негізгі нысандары	26
2.3 Сот сараптамасы қылмыстық процесте арнайы білімді қолданудың бір нысаны ретінде	29
3 ТАРАУ. Қазақстан Республикасындағы сот-сараптамалық қызмет	35
3.1 Қазақстан Республикасындағы сот-сараптамалық қызметтің құқықтық негіздері	35
3.2 Қазақстан Республикасындағы сот-сараптамалық қызметті ұйымдастыру	39
3.3 Сот-сараптамалық қызметтің қағидаттары (принциптері)	41
3.4 Қазақстан Республикасында сот сарапшыларын мемлекеттік қорғау	43
4 ТАРАУ. Сот сараптамасының теориялық негіздері	50
4.1 Сот сараптамаларының жалпы теориясының қалыптасуы және оның мазмұны	50
4.2 Сот сараптамасының нысанасы мен міндеттері	52
4.3 Сот сараптамасының әдістері	54
4.4 Сот сараптамасының объектілері	57
4.5 Сот сараптамасының жіктелуі	59
5 ТАРАУ. Сот сараптамасының субъектілері (қатысушылары)	64
5.1 Сот сараптамасын тағайындаған органдар мен тұлғалар	64

5.2 Сараптама ісін жүргізетін тұлғалар	71
5.3 Іс бойынша жеке өзі немесе өкіл ретінде мүдделі тұлғалар	81
5.4 Өздеріне қатысты сот сараптамасы жүргізілетін	83
6 ТАРАУ. Сот сараптамасының процессуалдық нысаны	87
6.1 Сот сараптамасын тағайындаудың процессуалдық тәртібі	87
6.2 Сот сараптамасын жүргізу	91
6.3 Сотта сараптама тағайындаудың және жүргізудің ерекшеліктері	95
6.4 Сот-сараптамаларының процессуалдық түрлері	100
7 ТАРАУ. Сарапшының қорытындысын бағалау және оны қылмыстық істер бойынша дәлелдеуде пайдалану	105
7.1 Сот сарапшысының қорытындысының мазмұны	105
7.2 Сот сарапшысының қорытындысын бағалау	109
7.3 Сарапшыдан жауап алу және сот сарапшысының берген жауабы	120
7.4 Процесс қатысушыларын сарапшы қорытындысымен таныстыру тәртібі	123
ҚОСЫМШАЛАР	
1. Сот сараптамасын жүргізу үшін қажетті процессуалдық құжаттардың үлгілері:	
- сараптама үшін үлгілер алу хаттамасы;	126
- сот сараптамасын тағайындау туралы қаулы;	127
- сот сараптамасын тағайындау туралы қаулымен таныстыру хаттамасы;	128
- сарапшының қорытындысымен таныстыру хаттамасы;	129
- сарапшыдан (маманнан) жауап алу хаттамасы.	130
2. Қазақстан Республикасы Әділет министрінің бұйрықтары:	
1) «Сот сараптамасы органдары жүргізетін сот сараптамалары түрлерінің және біліктілігін Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі беретін сараптама мамандықтарының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2017 жылғы 27 наурыздағы №306 бұйрығы.	132
2) «Сот сарапшысының әдеп кодексін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2017 жылғы 27 наурыздағы № 304 бұйрығы.	138